

Tillämpningsbestämmelser för skolskjuts för elev i grundskola, grund- och gymnasiesärskola samt ersättning för elevresor för elev i gymnasieskola

1. Inledning

Varje kommun ska vid utformningen av utbildningen beakta vad som är ändamålsenligt från kommunikationssynpunkt för eleverna.

Dessa tillämpningsbestämmelser utgår från bestämmelserna om skolskjuts i skollagen (2010:800) och bestämmelser om elevresor i lagen om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor (1991:1110).

2. Omfattning

Tillämpningsbestämmelserna omfattar elever i grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola. Bestämmelser om skolskjuts finns i 10 kap. 32-33 §§ skollagen (grundskolan), 11 kap. 31-32 §§ skollagen (grundsärskolan) och 18 kap. 30-31 och 35 §§ skollagen (gymnasiesärskolan).

Elever i gymnasiet ska få ersättning för kostnader för elevresor enligt lagen om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor.

3. Definitioner

Skolskjuts

Med begreppet skolskjuts menas transport av elev från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka som inte är av tillfällig natur. Det avser även sådan transport av elev som regleras i 10 kap. 25 § och 11 kap. 26 § skollagen, i de fall en elev har sin skolgång i en annan kommun och måste övernatta där för att fullgöra skolgången.

Hemkommun

En elevs hemkommun är den kommun där eleven är folkbokförd. Om eleven är bosatt i landet utan att vara folkbokförd här, utgör hemkommun den kommun i vilken eleven vistas stadigvarande eller, om eleven saknar stadigvarande vistelseort, den kommun, i vilken eleven för tillfället uppehåller sig.

Garantiskola

Garantiskola är den skola som kommunen skulle ha placerat eleven i utifrån elevens folkbokföringsadress.

Färdväg

Färdväg är den väg eleven transporteras mellan skola och hem.

Trafikförhållanden

Trafikförhållanden är förhållanden i trafiken längs elevens färdväg.

Funktionsnedsättning

En funktionsnedsättning är en begränsning eller ett hinder som gör att en elev inte kan utföra en aktivitet inom de gränser som kan anses normalt.

4. Rätt till skolskjuts enligt skollagen

4.1. Elever som går i garantiskola

Elever som har sin skolgång i en kommunal grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola, som är elevens garantiskola, har rätt till skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka med hänsyn till

- färdvägens längd
- trafikförhållandena
- funktionshinder hos en elev eller
- någon annan särskild omständighet

Elever i grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola som har sin skolgång i en annan kommun än hemkommunen och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen, har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever folkbokförda i kommunen (10 kap. 25 § och 11 kap. 26 § skollagen). Det är den kommun som ordnar utbildningen som ska se till att skolskjuts ordnas, men hemkommunen betalar.

4.2. Rätt till skolskjuts i vissa fall även för elever som går i en annan skola än garantiskola

Elever i grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola som har valt att gå i annan skola i kommunen än garantiskola, har rätt till skolskjuts under förutsättning att skolskjutsen inte innebär att organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för Klippans kommun. Vid bedömning av rätten till skolskjuts tar kommunen hänsyn till vilka skyldigheter kommunen skulle ha haft om eleven hade valt att gå i garantiskolan och om eleven hade haft rätt till skolskjuts till och från den skolenheten.

Vad som sägs i föregående stycke gäller även elever som väljer att gå i en fristående skola i kommunen (10 kap. 40 §, 11 kap. 39 § och 18 kap. 35 § skollagen) och elever som går i en annan kommuns grundskola, grundsärskola eller gymnasiesärskola.

4.3. Elever som inte har rätt till skolskjuts

Elever i förskola och fritidsverksamhet har inte rätt till skolskjuts. För dessa elever ligger det på vårdnadshavarens ansvar att ta barnen till och från verksamheterna. I mån om plats kan det finnas möjlighet att åka med befintlig skolskjuts.

5. Prövning av elevs rätt till skolskjuts i Klippans kommun

När en elev söker om skolskjuts gör Klippans kommun en individuell bedömning av elevens behov av skolskjuts med hänsyn till elevens ålder, mognad och övriga omständigheter.¹ En elev har rätt till skolskjuts om de grundläggande förutsättningarna i a) – e) nedan är uppfyllda.

a) Bedömning från folkbokföringsadress

En elev ska vara folkbokförd i Klippans kommun för att ha rätt till skolskjuts. Rätt till skolskjuts ska således bedömas utifrån elevens folkbokföringsadress.

Skolskjuts ska i vissa fall även ordnas för elever som inte är folkbokförda i Klippans kommun, men som är bosatta eller uppehåller sig där. Hit hör elever som är kvarskrivna i annan kommun med stöd av folkbokföringslagen, elever som placerats i familjehem eller boende enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

En elev som med stöd av skollagen (2010:800) har placerats på en annan skola än den där eleven normalt skulle ha placerats på grund av att det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero, har också rätt till skolskjuts om nedanstående förutsättningar är uppfyllda.²

Växelvis boende

När en elev bor växelvis lika mycket hos sina vårdnadshavare eller vårdnadshavare och förälder anses det berörda barnet ha två likvärdiga hem. Elevens rätt till skolskjuts ska i det fallet bedömas utifrån från varje adress för sig. Eleven måste vara placerad i sin garantiskola utifrån minst en av adresserna. Klippans kommun är inte skyldig att anordna skolskjuts till och från ett ”växelvist” boende hos vårdnadshavare eller förälder i en annan kommun.³ För att konstatera växelvis boende bör vårdnadshavare eller förälder visa på ett schema, avtal eller dom som styrker omfattningen av barnets vistelse hos respektive part.

b) Bedömning med hänsyn till färdvägens längd

En elev i grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola har rätt till skolskjuts om färdvägen mellan bostaden och skolan överstiger nedanstående avstånd:

Klass F – 2	2,00 km
Klass 3 – 4	3,00 km
Klass 5 – 6	4,00 km

¹ Regeringsrättens avgörande RÅ 1993 ref. 77

² Beslut med stöd av 10 kap. 30 § andra stycket 2 skollagen, 11 kap. 29 § andra stycket 2 skollagen

³ Kammarrätten i Göteborg mål nr 21-03 och 2041-03, Kammarrätten i Sundsvall mål nr 1348-03

Klass 7 – 9

5,00 km

Avståndet beräknas enligt Eniros (kartverktyg på Internet). Beräkning sker utifrån avståndet mellan elevens folkbokföringsadress och aktuell skolas huvudentré. Samma avstånd gäller till/från busshållplats. Om avståndskraven är uppfyllda har eleven rätt till skolskjuts, i annat fall fortsätter bedömningen enligt punkterna nedan.

c) Trafikförhållandena

Bedöms närmaste lämpliga skolväg som trafikfarlig utifrån elevens ålder och mognad beviljas skolskjuts utan hänsyn till avståndet. I bedömningen beaktas om skolvägen saknar gångbana och vilken trafiktäthet som föreligger.⁴

d) Funktionsnedsättning

En elev har rätt till skolskjuts om en funktionsnedsättning medför att eleven inte kan ta sig till skolan på samma sätt som en elev utan funktionsnedsättning. Detta gäller funktionsnedsättning av varaktig eller tillfällig karaktär. Läkarintyg ska uppvisas som styrker behovet av skolskjuts på grund av funktionsnedsättning.

En elev med en varaktig funktionsnedsättning som placeras i skola i annan kommun har rätt till skolskjuts till skolan i den andra kommunen om inte Klippans kommun kan erbjuda en likvärdig utbildning för eleven.

Även en elev som placeras i en grundsärskola i en annan kommun har rätt till skolskjuts om inte Klippans kommun kan erbjuda en likvärdig utbildning.

e) Annan särskild omständighet

Även andra omständigheter än de som framgår ovan ska prövas när sådana åberopas av den enskilde.

6. Utförandet av skolskjuts

6.1. Färdmedel

I första hand använder Klippans kommun sig av kommunen organiserad skolskjuts.

6.2. Upphämtningsplats och väntetider

Kommunen ska sträva efter att organisera skolskjutsverksamheten så att busshållplats eller upphämtningsplats ligger i så nära anslutning till elevens bostadsadress och elevens skola som det är möjligt. Kommunen ska sträva efter att skolskjutsverksamheten i möjligaste mån ordnas med hänsyn till elevernas skoltider. Såväl avstånd till busshållplats/ upphämtningsplats som väntetider förekommer.

6.3. Vårdnadshavares respektive skolans och skolskjutsens ansvar

Vårdnadshavaren ansvarar för att eleven kommer till och från skolskjutsen vid

⁴ Regeringsrättens avgörande RÅ 1994 ref. 84

hemmet/närmaste hållplats och att de uppgjorda tiderna hålls vid dessa tillfällen. Tillsynsansvaret övergår från vårdnadshavare till skolans verksamhet när eleven gått på skolskjutsen. För elever som åker kollektivt färdmedel övergår tillsynsansvaret till skolans verksamhet när eleven infinner sig i skolans lokaler.

När eleven ska hem gäller att skolan har tillsynsansvar för eleven fram till dess att anordnad skolskjuts hämtar eleven. Under färden har skolskjutsen tillsynsansvar för eleven. Verksamhetens tillsynsansvar upphör när eleven kliver av skolskjutsfordonet vid busshållplats/upphämningsplats. Tillsynsansvaret för eleven går då över på vårdnadshavaren.

Om eleven åker kollektiva färdmedel har skolan tillsynsansvar för eleven fram till dess att eleven har slutat för dagen och i anslutning till skoldagens slut, lämnar skolans område. Tillsynsansvaret för eleven går då över på vårdnadshavaren.

7. Handläggning av ärenden om skolskjuts

Skolskjutsärenden är ärenden som utgör myndighetsutövning mot enskild. Det innebär att det ställs särskilda krav på handläggning och beslut i dessa ärenden. Ärendena ska handläggas i enlighet med förvaltningslagens bestämmelser.

En ansökan om skolskjuts ska registreras och förses med ett diarienummer. Alla handlingar som tillför ärendet sakuppgifter ska registreras i ärendet. Uppgifter som inkommer i ärendet på annat sätt än genom handling, utredning eller beslut ska dokumenteras.

Handlingar som inkommit i ärendet genom annan än sökanden själv ska kommuniceras med sökanden, som ska få tillfälle att yttra sig över uppgifterna. Ett beslut om att avslå skolskjuts ska motiveras och förses med en överklagandehänvisning av vilken det också framgår hur beslutet kan överklagas. Beslutets överklagandetid börjar löpa från och med det datum då sökanden underrättas om beslutet.

Beslut om skolskjuts fattas av tjänsteman vid Klippans kommun med stöd i Barn- och utbildningsförvaltningens delegationsordning. Beslutet ska anmälas till nästa nämndssammanträde.

8. Elevresor för elever i gymnasiet

Rätt till ersättning för elevresor för elever i gymnasiet regleras i lagen om kommunernas skyldighet att ansvara för vissa elevresor (1991:1110). Den som är folkbokförd i Klippans kommun och är i gymnasieålder är berättigad en ungdomsbiljett hos Skånetrafiken.

Om en ungdom blir av med sin biljett, ska ungdomen meddela det till Kundtjänst. En ungdom har rätt att erhålla 2 (två) ersättningsbiljetter under den tidsperiod som biljetten gäller. Kostanden för en ersättningsbiljett är 300 kr.

En ungdom som flyttar från Klippans kommun eller felaktigt tar emot en ungdomsbiljett ska omedelbart återlämna ungdomsbiljetten till Kundtjänst. För det fall att ungdomen inte återlämnar ungdomsbiljetten som denne inte är berättigad till ska Klippans kommun

återkräva kostnaden för ungdomsbiljetten från och med det datum då ungdomen inte längre hade rätt till ungdomsbiljetten.

9. Överklaganden

9.1. Förvaltningsbesvär

Den som vill klaga på ett beslut om skolskjuts ska ställa sitt överklagande till Förvaltningsrätten i Malmö, men skicka överklagandet till Barn & Utbildningsnämnden i Klippans kommun. Klippans kommun ska pröva om överklagandet kommit in i rätt tid (inom tre veckor från det datum då sökanden tog del av beslutet). Ett för sent inkommit överklagande avvisas. Om överklagandet kommit in i rätt tid ska ställning tas till om beslutet behöver omprövas. Om omprövningsbeslutet innebär att ansökan beviljas faller överklagandet. I annat fall översänds överklagandet till Förvaltningsrätten i Malmö.

Följande beslut om skolskjuts kan enligt 28 kap. 5 § punkten 5 skollagen (2010:800) överklagas till allmän förvaltningsdomstol:

- Beslut enligt 10 kap. 32 § första stycket och 11 kap. 31 § första stycket skollagen avseende skolskjuts till och från den grundskole-/grundsärskoleenhet som kommunen annars hade placerat eleven i
- Beslut enligt 10 kap. 33 § första stycket och 11 kap. 32 § första stycket skollagen avseende skolskjuts mellan övernattningsställe och skola på grund av skolgång i grundskola eller grundsärskola i annan kommun än hemkommunen med hänsyn till särskilda skäl
- Beslut enligt 18 kap. 30 § första stycket eller 18 kap. 31 § första stycket skollagen

9.2. Laglighetsprövning

Övriga beslut kan endast överklagas genom en laglighetsprövning. Hit hör till exempel beslut om skolskjuts till annan kommun utan att eleven måste övernatta där, beslut om skolskjuts till en fristående skola och beslut om att inte ersätta elev i gymnasieskolan för elevresor. Ett sådant överklagande ska ges in till förvaltningsrätten Malmö.

Inom ramen för en laglighetsprövning kan domstolen endast pröva ett besluts laglighet och kan endast innebära att beslutet fastställs eller upphävs. Domstolen kan inte göra en lämplighetsbedömning och sätta ett nytt beslut i det överklagade beslutets ställe. Beslut som inte kan överklagas inom ramen för förvaltningsbesvär utan endast genom laglighetsprövning ska inte förses med en överklagandehänvisning. Vid förfrågan ska dock upplysning om överklagandeprocessen lämnas.